

Левчук К. В., бакалавр
Квасній М. М., доцент
Кафедра економічної кібернетики
Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ Університет банківської справи

УПРАВЛІННЯ СТАРТАПАМИ З УРАХУВАННЯМ РИЗИКІВ

В межах дослідження розглянуто ризики старту та процеси управління ними.

Ключові слова: *старт, управління ризиками, моделювання.*

Постановка проблеми та цілі дослідження. Згідно зі статистикою, щороку на ринку стартапів з'являється близько чотирьох тисяч компаній, яким потрібне венчурне фінансування. Але лише двісті з них отримують фінансування від найбільш визнаних венчурних фондів, і тільки п'ятнадцять з них коли-небудь одержать сто мільйонів прибутку. Саме ці п'ятнадцять компаній за цей рік сформуєть біля 97% повернення інвестицій для всього ринку венчурного капіталу [1], чим пояснюється привабливість стартапів, незважаючи на великі ризики, які їм притаманні. Звідси постає питання як правильно управляти стартапами зважаючи на ризики, оскільки саме великі ризики забезпечують високу прибутковість успішних проектів.

В останні роки управління ризиками в проектному менеджменті досліджують чимало вітчизняних та зарубіжних науковців: П. Верченко, К. Балдін, В. Вітлінський, М. Ньюелл, М. Фрідмен та ін. А зокрема управління ризиками стартапів є сферою наукових інтересів Д. Довгополого, М. Андріссена, К. Паркера, Р. Конвея.

Метою даної статті є дослідження управління стартапами з урахуванням ризиків.

Результати дослідження. До основних ризиків з якими стикнеться кожен засновник стартапу, незалежно від свого досвіду в цій справі, належать: 1) недостатньо продуманий продукт або невдача при його створенні; 2) існування аналогів продукту (приблизно в одній цінній категорії); 3) технологічний або науковий прорив; 4) перебування поза трендом; 5) відсутність інвестицій; 6)

неадекватна оцінка бюджету проекту; 7) непередбачені витрати і збільшення кошторису; 8) невдала бізнес-модель; 9) незалученість учасників проекту або їх несумісність між собою як особистостей; 10) зрив термінів розробки; 11) маркетингові ризики; 12) невірний вибір цільової аудиторії; 13) невлучення в область інтересів цільової аудиторії та низька активність аудиторії; 14) відсутність прибутку; 15) конфліктна ситуація (із законодавством, громадськістю); 16) слабкість автора ідеї як управлінця тощо[2].

Однак, оцінити всі можливі ризики щойно стартап було засновано практично неможливо, адже ідея проекту може трохи або кардинально видозмінитися у процесі розвитку стартапу. Також існує така категорія як невизначені ризики – тобто не ідентифіковані або ті що не можуть бути спрогнозовані. Отже, постає питання ефективного управління ризиками стартапу.

Концепція управління відомими ризиками зазвичай включає наступні компоненти:

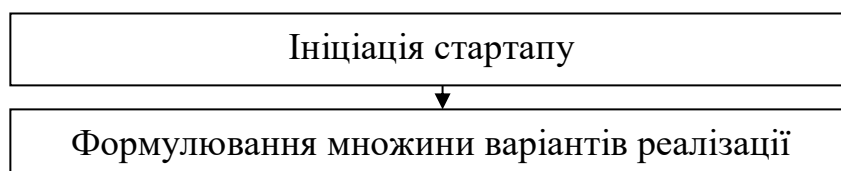
- оцінка ступеня ризику, тобто визначення потенційних негативних наслідків прийнятих рішень, а також побічних ефектів, що можуть негативно вплинути на кінцевий результат;

- опрацювання механізму реагування на можливі негативні наслідки;

- розробка заходів для нейтралізації або компенсації можливих негативних наслідків.

Для попередження ситуації з не ідентифікованими ризиками правильним рішенням для команди проекту буде виділення загального резерву на непередбачені обставини, в який будуть включені ці невідомі ризики, а також всі відомі ризики, для яких розробка конкретних заходів реагування не представляється економічно ефективною чи можливою.

Зважаючи на те, що стартап як система є динамічною, та, з точки зору кількості ризиків, є багатofакторною, модель ефективної реалізації зображена на рис.1 [3]:

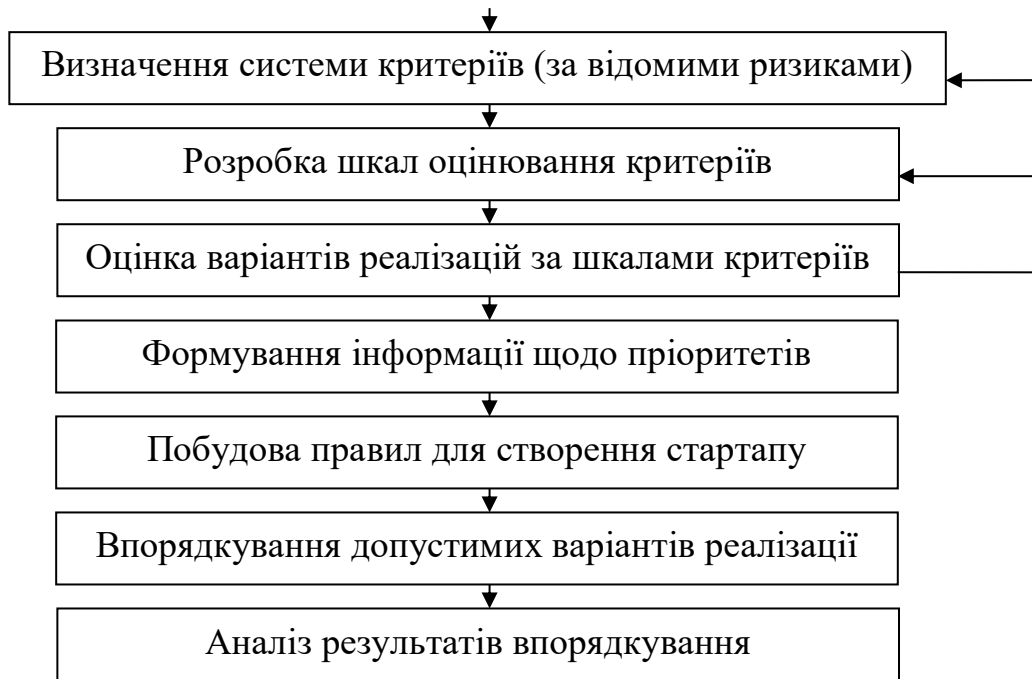

Рис. 1. Модель ефективної реалізації стартапу з урахуванням ризиків

Висновки. Стартап є мінливою та динамічною системою, з багатьма факторами, тому, для його успішної реалізації необхідно звертати увагу не тільки на ризики, а й на мобільність, тобто як швидко він зможе підлаштуватися під будь-які зміни факторів, наприклад: зміна вартості самого проекту, мінливість зовнішнього середовища тощо.

Керівники дослідження: к.е.н., професор кафедри ЕК Ноздріна Л. В.

Література

1. Як залучити кошти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://courses.prometheus.org.ua/c4x/Prometheus/Startup101/asset/Лекція_9.pdf
2. Киселева В.А., Бегашев Д.А. Оценка рисков инновационных проектов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-riskov-innovatsionnyh-proektov-1>
3. Вітлінський В.В., Наконечний С.І. Ризик у менеджменті. – К.: ТОВ «Борисфен-М», 1996. – 366 с.